

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 14/1990-91 med anledning av ltl Barbro Sundbacks hemställningsmotion till landskapsstyrelsen angående åtgärder som förbättrar hyresgästernas inflytande över sitt boende.

Landstinget har den 28 november 1990 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Ragnar Erlandsson, t.f. lagberedningschefen Lars Karlsson, bostadslåneinspektören Björn Karlsson och representanterna för Ålands hyresgästförening r.f. Kaj Eriksson, Kai Herlin och Olle Eriksson får med anledning härav anföra följande.

I motionen förslås att landskapsstyrelsen skall vidta åtgärder i syfte att öka hyresgästernas inflytande över sitt boende eftersom hyresgästdemokratin i landskapet är beroende av husägarens välvilja och upplysthet. I övriga Norden har hyresgästdemokratin enligt motionären sedan länge varit mer utvecklad och i riket har nyligen antagits en lag om samförvaltning i hyreshus.

Enligt lag- och ekonomiutskottets åsikt kan ett ökat inflytande för de boende i hyreshus vara till gagn för såväl hyresvärdar som hyresgäster. Ett större inflytande medför oftast större ansvar med ökad trivsel som följd. Utskottet ställer sig således principiellt positivt till att hyresgästernas påverkningsmöjligheter genom lagstiftning förbättras.

Vid behandlingen av ärendet har utskottet dock kunnat konstatera att oklarhet råder beträffande landskapets behörighet att stifta lagar på detta område. Lagstiftning rörande social omvårdnad hör till landskapets behörighetsområde medan hyreslagstiftningen enligt gällande självstyrelselag hör till rikets behörighetsområde. I motionen efterlyses en motsvarighet till rikets lagstiftning om samförvaltning i hyreshus men enligt utskottets mening tyder det mesta på att landstinget enligt gällande självstyrelselag inte har behörighet att stifta en motsvarande lag vars materiella bestämmelser närmast är att hänföra till hyreslagstiftning.

Utskottet, som har tagit del av lagen om samförvaltning i hyreshus, konstaterar att lagen gäller enbart hyreshus för vilka beviljats bostadslån i enlighet med lagen om

bostadsproduktion eller lagen om grundförbättring av bostäder. I samförvaltningslagen finns dock ett uttryckligt stadgande enligt vilket lagen iakttas i tillämpliga delar även i fråga om det övriga bostadsbeståndet om ägaren beslutar det. Även i landskapet finns redan möjlighet att införa samförvaltning i hyreshus om hyresvärd och hyresgäster så överenskommer. Det har kommit till utskottets kännedom att Fastighets Ab Marstad planerar att införa organisatoriska former för sina hyresgästers inflytande.

Lag- och ekonomiutskottet konstaterar vidare att hyreslagstiftningen kommer att höra till landstingets lagstiftningsbehörighet om den av riksdagen i en första omgång nyligen antagna självstyrelselagen träder i kraft den 1 januari 1993. Om landskapet har behörighet på såväl den sociala omvårdnadens område som gällande hyreslagstiftning finns möjlighet att stifta en för åländska förhållanden särskilt anpassad lag om hyresgästinflytande. Utskottet anser det således inte ändamålsenligt att i detta skede anmoda landskapsstyrelsen att ägna sina begränsade lagberedningsresurser åt att klargöra lagstiftningsbehörigheten på området.

Ledamoten Holmberg anmäler avvikande åsikt och anser att motionens kläm borde godkännas eftersom den vore synnerligen motiverad då lagstiftningsbehörigheten på ifrågavarande område verkar vara mer än oklar.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet vördsamt

att Landstinget måtte förkasta hemställningsmotion nr 22/1990-91.

Mariehamn den 5 mars 1991

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Anders Eriksson

ordförande

Susanne Eriksson

sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Anders Eriksson, viceordföranden Söderlund samt ledamöterna Harry Eriksson, Hedman-Jaakkola och Holmberg.